

T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

SIFIR
ATIK

İYİ UYGULAMALARI

ÇEVRE VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ EĞİTİM MERKEZİ

ZEYTİNBURNU BELEDİYE BAŞKANLIĞI

İÇİNDEKİLER

01

PROJENİN AMACI

02

PROJENİN KAPSAMI

03

PROJENİN UYGULAMA PLANI

04

PROJENİN KAZANIMLARI

01 | PROJENİN AMACI

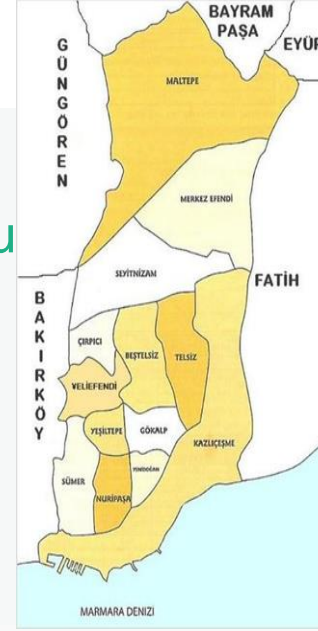
Çevre sorunlarının çözümünde ve atıkların yönetiminde en etkili ve kalıcı yöntemlerin başında nitelikli bir çevre eğitimi ve özellikle belirlenen hedef gruba yönelik düzenlenecek etkinlikler gelmektedir. Özellikle iklim krizinin sonuçlarından eşitsiz etkilenen grupların başında gelen çocukları hedef alan eylemler başta olmak üzere çevre ve iklim ile ilgili konularda farkındalığı artırmak, sıfır atık bilinci oluşturmak, çocukların hem kendi hem de çevrelerindeki bütün canlı ve cansız varlıklarla olan etkileşimlerini artırmak, çevreyi ve doğal kaynakları korumaktan haz almalarını, çevre sorunlarına karşı duyarlılık göstermelerini sağlamak ve doğal kaynakları koruyacak yaşam becerileri kazandırmak amaçlanmıştır.

02 | PROJENİN KAPSAMI

İlçe adı
Zeytinburnu
İlçe Nüfusu
280.896
İlçedeki Mahalle
Sayısı
13

- Sıfır Atık ve iklim değişikliği konularında öğrencilere yönelik eğitim çalışmalarını gerçekleştirmek üzere Zeytinburnu/Maltepe Mahallesi'nde mülkiyeti belediyeye ait 1718 m²'lik bir alanda, Çevre ve İklim Değişikliği Eğitim Merkezi inşa edilmiştir.
- Merkez içerisinde Birinci Sınıf Atık Getirme Merkezi, Kompost Tesisi ve Eğitim Binası ile yağmur suyu hasadı ve yağmur bahçesi, çatı, bahçe tarımı ve arıcılık faaliyetleri gerçekleştirilen 'Sürdürülebilir Yaşam Alanları' oluşturulmuştur.
- Öğrenciler Sıfır Atık ve iklim değişikliği konularında eğitim görmekte eğitim sonrasında teknik gezi ve atölye çalışmalarında öğrendiklerini pekiştirmektedir.

02 | PROJENİN KAPSAMI

EĞİTİM

Eğitim binasında 30 kişilik eğitim ve atölye alanı mevcuttur. Öğrenciler okul dışı öğrenme ortamında Çevre Mühendisleri tarafından sıfır atık ve iklim değişikliği konularında eğitim görmektedir.

TEKNİK GEZİ

Merkezde teknik gezi gerçekleştirilmekte uygulamalar yerinde anlatılmaktadır. Proje kapsamında oluşturulan Birinci Sınıf Atık Getirme Merkezinde Sıfır Atık Projesi uygulamalarında ayrı toplanması gereken 16 farklı atık grubunun geri dönüşümü anlatılmaktadır.

İLERİ DÖNÜŞÜM ATÖLYESİ

Atık malzemelerle ileri dönüşüm atölyeleri düzenlenmektedir. Atıkların yeniden kullanımı örneklendirilmektedir.

03 | PROJENİN UYGULAMA PLANI

1718 m² 'lik bir alana içerisinde Eğitim Binası, Kompost Tesisi ve Birinci Sınıf Atık Getirme Merkezi de yer alan Çevre ve İklim Değişikliği Merkezi kurulmuştur.

Alan içerisinde oluşturulan Birinci Sınıf Atık Getirme Merkezine 16 farklı grup atık kabul edilmekte; vatandaşlar atıklarını getirebilmektedir.

Kompost Tesisinde 3500 L/hafta ve 1400 L/hafta kapasiteli kompost makineleri mevcuttur. Solucan gübresi üretimi amacıyla sürekli akış sistemi kurulmuştur.

Binaların çatılarından yağmur suyu hasadı yapılarak yağmur suları depolanmakta; yağmur bahçesi uygulaması ile yer altı suları beslenmektedir..

Eğitimler haftanın 5 günü, günde 2 sefer olacak şekilde düzenlenmekte; Merkeze gelen diğer ziyaretçilere yönelik teknik geziler randevu usulü gerçekleştirilmektedir.

İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'yle gerçekleştirilen protokol ile çocuklara yönelik eğitim çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

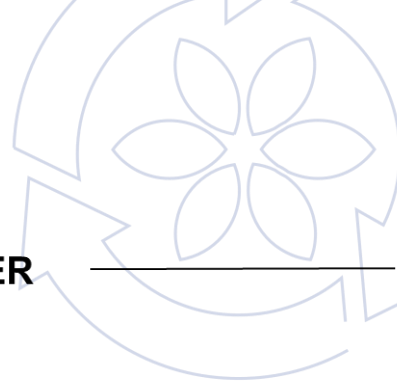

Tesisin elektrik enerjisi yenilenebilir enerji kaynaklarından olan güneş enerjisinden karşılanmaktadır.

Atık toplama alanının çatısında çatı tarımı uygulamaları ve arıcılık faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

03 | PROJENİN UYGULAMA PLANI

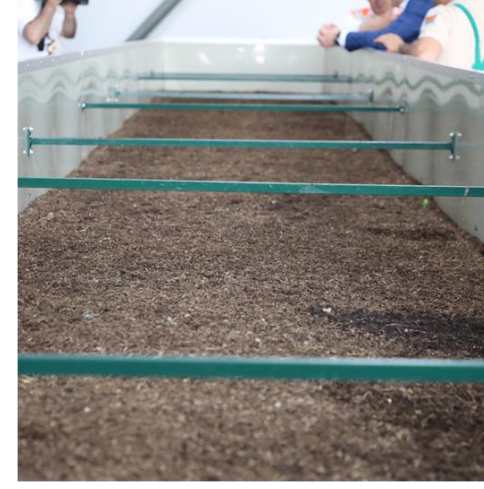
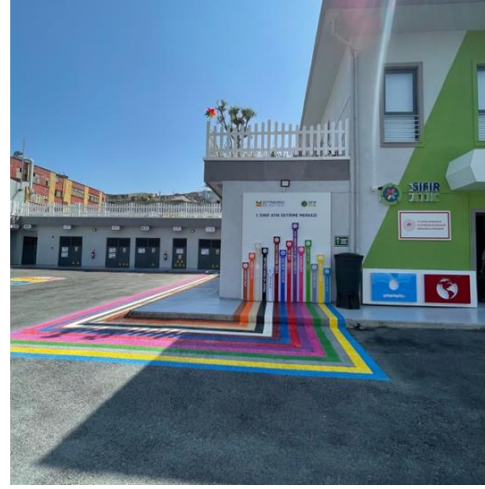

EĞİTİMLER

İLERİ DÖNÜŞÜM ATÖLYELERİ

KOMPOST TESİSİ

TEKNİK GEZİLER

EĞİTİM ODASI

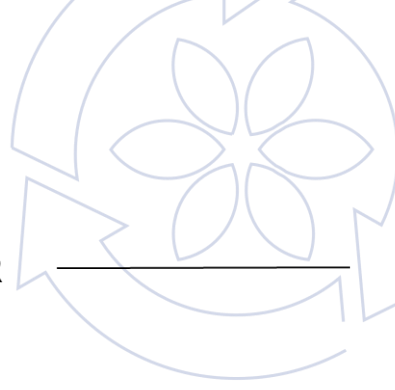
İLERİ
DÖNÜŞÜM
ATÖLYESİ

BİRİNCİ SINIF
ATIK GETİRME
MERKEZİ

KOMPOST
TESİSİ

SOLUCAN
YATAĞI

03 | PROJENİN UYGULAMA PLANI

EĞİTİMLER

İLERİ DÖNÜŞÜM ATÖLYELERİ

KOMPOST TESİSİ

TEKNİK GEZİLER

YAĞMUR
SUYU HASADI

ÇATI VE
BAHÇE TARIMI

GÜNEŞ
ENERJİSİ

BÖCEK OTELİ

YAĞMUR
BAHÇESİ

ARICILIK

03 | PROJENİN UYGULAMA PLANI

EĞİTİMLER

İLERİ DÖNÜŞÜM ATÖLYELERİ

KOMPOST TESİSİ

TEKNİK GEZİLER

EĞİTİMLER

Eğitim binasında 30 kişilik eğitim ve atölye alanı mevcuttur. Çocuklar, Çevre Mühendisleri tarafından iklim değişikliği ve Sıfır Atık konularında eğitilerek “İklim Kahramanı” unvanı almaktadır.

Eğitimler haftanın 5 günü, günde 2 sefer olacak şekilde düzenlenmektedir.

İlkokul 3.- 4. Sınıf öğrencileri 10:00-12:00 saatleri arasında,

Ortaokul 5.-6. Sınıf öğrencileri 13:00-15:00 saatleri arasında eğitime katılım sağlamaktadır.

Talep durumunda özel ve devlet okullarının anaokulu öğrencilerine, özel eğitim öğrencilerine, lise ve üniversite öğrencilerine yönelik eğitimler randevu usulü oluşturulmaktadır. Sıfır Atık konularında yükümlülükleri bulunan kamu kurumlarının yöneticileri ve görevli personelleri, öğrenci velileri ve vatandaşlar da iyi uygulama örneği olan Merkezi ziyaret etmektedir.

03 | PROJENİN UYGULAMA PLANI

EĞİTİMLER

İLERİ DÖNÜŞÜM ATÖLYELERİ

KOMPOST TESİSİ

TEKNİK GEZİLER

İLERİ DÖNÜŞÜM ATÖLYELERİ

Öğrenciler atölye çalışmalarında atıkları çöpe atmayıp onları farklı ürünlere dönüştürmenin önemini kavramaktadır. Atık çoraplardan oyuncak, eski kutu ve atık tekstil ürünleriyle anı kutusu tasarlamakta, atık kağıtları tohum toplarına dönüştürerek bitki ekimi gibi çeşitli atölyeler düzenlenmektedir. Gerçekleştirilen mozaik atölyesi ile atık cam parçalarıyla mozaik sanatını öğrenmektedir.

03 | PROJENİN UYGULAMA PLANI

EĞİTİMLER

İLERİ DÖNÜŞÜM ATÖLYELERİ

KOMPOST TESİSİ

TEKNİK GEZİLER

KOMPOST TESİSİ

İlçe genelinde haftanın 6 günü kurulan Pazar yerlerinden toplanan organik atıklar ve marketlerin manav reyonu atıkları Kompost Tesisi'nde işlenip toprak iyileştirici malzeme olan kompost üretilmekte ve park ve bahçelerde kullanılmaktadır. Ayrıca kompost tesisinde solucan gübresi üretimi amacıyla sürekli akış sistemi kurulmuştur. Üretilen solucan gübresi ile çatı ve bahçe tarımı yapılmakta; Sıfır Atık Günü ve Türkiye Çevre Haftası etkinliklerinde vatandaşlara hediye edilmektedir.

BİRİNCİ SINIF ATIK GETİRME MERKEZİ

Merkez içerisinde Belediyemizin atık toplama kapasitesini artıran ve 23/05/2022 tarihinde İl Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Müdürlüğü'nden onay alan, 16 farklı atık grubunun (Kağıt, Plastik, Metal, Cam, Karışık Ambalaj, Ahşap, Tekstil atıkları, Ömrünü Tamamlamış Lastikler, Hacimli Atıklar, Atık Piller, Bitkisel Atık Yağlar, Atık İlaçlar, Elektronik Atıklar, Atık Flüoresanlar, İnşaat ve Yıkım Atıkları ve Evsel Tehlikeli Atıklar) kabul edildiği Birinci Sınıf Atık Getirme Merkezi bulunmaktadır.

03 | PROJENİN UYGULAMA PLANI

EĞİTİMLER

İLERİ DÖNÜŞÜM ATÖLYELERİ

KOMPOST TESİSİ

TEKNİK GEZİLER

ÇATI VE BAHÇE TARIMI

Çatı ve bahçede tarım alanları oluşturulurken iklim değişikliği etkileri göz önüne alınarak yerel sebze ve meyveler yetiştirilmektedir. Aynı zamanda iklim değişikliğine karşı dirençli, az su isteyen; lavanta, biberiye, kekik gibi aromatik bitkilerden oluşan yeşil çatı örneği bir bahçe tasarlanmıştır. Okullarda sınıf ortamına getirilemeyen cisim, olgu ve olayların yerinde ve planlı olarak incelenmesini gerektiren bir teknik olan gezi tekniği ile öğrencilerin eğitimle bağlantı kurması sağlanmakta, somut yaşantılarla bilgi edinmesine yardımcı olmaktadır. Teknik geziler ile öğrencilere merkezdeki uygulamaları doğal koşulları içinde tanıma fırsatı verilmektedir.

03 | PROJENİN UYGULAMA PLANI

EĞİTİMLER

İLERİ DÖNÜŞÜM ATÖLYELERİ

KOMPOST TESİSİ

TEKNİK GEZİLER

ÇATI VE BAHÇE TARIMI

Çatı ve bahçede tarım alanları oluşturulurken iklim değişikliği etkileri göz önüne alınarak yerel sebze ve meyveler yetiştirilmektedir. Aynı zamanda iklim değişikliğine karşı dirençli, az su isteyen; lavanta, biberiye, kekik gibi aromatik bitkilerden oluşan yeşil çatı örneği bir bahçe tasarlanmıştır. Okullarda sınıf ortamına getirilemeyen cisim, olgu ve olayların yerinde ve planlı olarak incelenmesini gerektiren bir teknik olan gezi tekniği ile öğrencilerin eğitimle bağlantı kurması sağlanmakta, somut yaşantılarla bilgi edinmesine yardımcı olmaktadır. Teknik geziler ile öğrencilere merkezdeki uygulamaları doğal koşulları içinde tanıma fırsatı verilmektedir.

04 | PROJENİN KAZANIMLARI

ÇEVRESEL

- Bertarafa giden atık miktarının azaltılmasıyla çevreye verilen zararın minimuma indirilmesi
- Tüm vatandaşlara yönelik 'kaynağında ayrıştırma' ve geri dönüşüm faaliyetlerine destek verilmesi

EKONOMİK

- Döngüsel ekonomi çerçevesinde kaynakta ayrıştırma alışkanlığının halka kazandırılması
- Toplanan atıkların yeniden üretime girmesini sağlayarak ülkenin kalkınmasına destek olunması
- Su ve enerji tasarrufu ile güneş enerjisi sistemleri yatırımıyla mali giderlerin azalması

SOSYAL

- Yapılan çalışmalara çocuklar dahil edilerek çevre dostu bir yaklaşımın zamanla gelişmesine vesile olunması
- "Duyarlı Tüketici" duygusuna sahip olunmasının sağlanması ve evde sıfır atıklı yaşam yöntemlerine giden tetikleyici aksiyonların gerçekleştirilmesi
- Sosyal sorumluluk için ortaklıkların geliştirilmesi

FARKINDALIK

- Çocuk ve yetişkinlere eğitim ve atölye çalışmaları ile Sıfır Atık ve iklim değişikliği konularında farkındalık kazandırılması
- Kompost ve solucan gübresi üretimi, çatı ve bahçe tarımı, yağmur suyu hasadı, böcek oteli, arıcılık faaliyetleri ile biyoçeşitliliğin korunması iklim değişikliğine uyum sağlamanın aciliyeti ve önemi konusunda farkındalığın artırılması

04 | PROJENİN KAZANIMLARI

ÇEVRE VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ EĞİTİM MERKEZİ

12.042 öğrenci

eğitim, teknik gezi ve atölye çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

400 ziyaretçi

iyi uygulama örneği olan merkezi ziyaret etmiştir.

İki yılda

İki yılda

47.358 kg

organik atık işlenmiş ve

31.012 kg

kompost üretilmiştir.

İki yılda

5.975 kg

solucan gübresi üretimi gerçekleştirilmiştir.

04 | PROJENİN KAZANIMLARI

ÇEVRE VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ EĞİTİM MERKEZİ

Altın Karınca Ödülü 2022

Marmara Belediyeler Birliği tarafından düzenlenen '**Altın Karınca Ödülleri**' kapsamında İklim Değişikliği ve Çevre Yönetimi kategorisinde 49 projenin içerisinde 1. seçilmiştir.

Sürdürülebilir Gıda Ödülleri 2022

Sürdürülebilirlik Akademisi tarafından Türkiye'de ilk defa düzenlenen Sürdürülebilir Gıda Ödülleri kapsamında, gıda atık yönetimi kategorisinde; 'Nesilden Nesile Gıda Mirası' projesi ile ödüle layık görülmüştür.

Sıfır Atık Yerel Yönetim Ödülü 2022

2022 yılı Aralık ayında 3. Sıfır Atık Zirvesi ve Ödül Töreni'nde "Sıfır Atık Yönetim Sistemi Kurulumu" kategorisinde "Sıfır Atık Yerel Yönetim Ödülü" Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi'nin elinden alınmıştır.

Sürdürülebilir İş Ödülleri 2023

Sürdürülebilirlik Akademisi tarafından geleneksel olarak düzenlenen ve kurumsal bir çok şirketin yarıştığı Sürdürülebilir İş Ödülleri'nin Sosyal Etki-Çevre Odaklı Kategorisi'nde 'İklim Kahramanları' projesi ile ödül kazanılmıştır.

SIFIR ATIK

